

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

PÓŁTORA

O J C Z Y S T Y – D O D A J
D O U L U B I O N Y C H

Skąd się wzięło PÓŁTORA w polszczyźnie? Czy to możliwe, by miało coś wspólnego z TOREM? Ależ skąd! PÓŁTORA właściwie jest całej północnej Słowiańszczyźnie i powstało z połączenia: *poľъ vѣtora, czyli pół wtórego 'pół drugiego' - bo PÓŁTORA to 'jeden i pół drugiego'. Na przestrzeni wieków - od kiedy słowa zaczęły być zapisywane - PÓŁTORA przybierało różne postaci: w XV w. było zapisywane jako „pułtora” lub „powtora”, w XVI w. - jako „połtora” lub „pułtora”, a sporadycznie - w różnym czasie - także jako „połtera”, „pоторa”, a nawet „putora”. Od XVII do XIX w. królowała postać „półtory”, która utrzymała się w użyciu aż do początków XX w. Taką też formę znajdziemy w przepisie na pyszny biszof (czyli poncz), zamieszczonym w książce kucharskiej z początków ubiegłego wieku: „Garniec czerwonego wina, półtory kwarty araku, 3 funty cukru, łut goździków i łut cynamonu, 2 upieczone aż do zrumienienia gorzkie pomarańcze. Porąbany cukier rozpuścić w winie, potem wlać arak, dodać cynamonu i goździków i niech tak stoi przez 24 godzin. Potem przecedzić przez płótno i zlać w butelki. Podaje się przy śniadaniach”.